

POZOROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 13. listopadu 1907.

Ročník XXXVII--Číslo 16.

Zprávy americké.

Jan Kubelík v Americe.

Dne 5. listopadu přijel po lodi "Kronprincessin Cecillie" do New Yorku slavený český houslista Jan Kubelík, aby tu absolvoval řadu koncertů v několika státech. Na letošní tournée americké vypravila se společně s ním jeho choť, druhdy maďarská hraběnka Marianna Csaky Szellova, nyní upřímná družka slavného našeho krajana a pečlivá matka čtyř děvček. Kariéra mistra Kubelíka jest beze sporu jednou z nejzajímavějších. Kdysi sám o sobě řekl: "Jsem přesvědčen, že do mého života vtěsnáno bylo o mnoho více nežli bývá průměrným udělem 27letého muže." Sám doznal, že vše připadá mu jako sen, když vzpomene si, jak z chudého, nízkým neprotěžovaného hochy vyřinul se na slaveného houslistu, který před nesčetnými tisíci osobami hrál na četných místech Evropy, Ameriky a Austrálie, na majetníka jednoho z nejkrásnějších českých panství a manžela jedné z nejkrásnějších žen světa. Otec jeho mívá malý, chudícký domeček v Michli blíže Prahy a u něho zahrádku, na níž od časného jitra do noci pracovat musil, aby mohl dáti několika dětem svému řádného vchoování. První housličky pro malého Jeníka zhotovil z doutníkových bedniček a na těchto dal nyní slavnému mistru nejsejnější základy. Jako dobrý hudebník miloval hudbu a měl v srdci svém nejvšechnější přání, aby ze syna svého rovněž vychoval dobrého hudebníka. Choval v srdci svém mnoho snů, žel že mnohé z nich vzhledem k sporým majetkovým jeho poměrům se neuskutečnily. Velké naděje skládal v budoucnost svých dětí, chtěje z nich vychovati prospěšné členy lidské společnosti. Vzdor nemajetnosti své vykonal více nežli jiný za stejných poměrů. Mnohé z jeho snů v pozdějším čase uskutečnil ovšem mistr Jan Kubelík. Záhy ve svém mládí přilnul Jan Kubelík vášnivě k hudbě a v této vášni zanikly všechny ostatní dětské jeho sny. Jako hoch zanášel se myšlenkou stát se velkým cestovatelem, ale tato touha záhy zanikla v záplavě hudebních melodií, jichž kouzlu více než čemukoliv jinému podléhalo jeho srdce. Častokrát s otcem hrával na různých místech a všude jeho dokonala hra bývala předmětem pozornosti všech. V roce 1892 vstoupil do pražské konservatoře a opustil ji v roce 1898 jsa 18 let star. Když Kubelík navštěvoval konservatoriu posledním rokem, otec jeho rozemohl se tak těžce, že sotva mohl poslouchati a pozornost věnovati tomu, co syn v prázdných svých chvílích mu přehrával. Téhož roku vypustil také dobrou duši svou. Mistr Kubelík sám doznává, že duše jeho do nejvyšší míry byla rozbolněna žalostnou touto událostí. Umrtním otcem byl zdřen, ale záhy opět okřál po prvním svém úspěchu v Buda Pešti. Později hrál v Praze, Vídni, Monte Carlu a četných jiných místech a během čtyř let stal se houslistou slavným a vyhledávaným nejprřednějšími osobnostmi obou světů. Rumunská královna stala se jeho nejlepší přítelkyní. Po-

dobně i královna italská a král wuertberský. V Bělehradě hrál před králem Alexandrem a královnou Dragou, tak tragickým způsobem se světa sešlymi. Oba byli k němu velmi laskaví a mladý král dal mu po koncertu řád a pozval jej k společné večeři. S manželkou svou poprvé setkal se v Debrecíně v Uhrách. Manželka jeho je neobyčejně krásná, duše ušlechtilá a dobrého srdce. K českému národu přilnula s nevšední láskou, ráda učila se rodnému jazyku svého chotě a může nyní dobře česky hovořiti. Jednou prý při zábavě zkoušela své štěstí a zvidala, kdo bude její chotím. Dostalo se jí odpovědi, že provdá se za krále. Paní Kubelíková věří v pravdu tohoto proroctví, neboť v její oči je její muž králem houslistů. Manželství Kubelíkovo je velmi šťastné a oba cíti se velmi spokojenými v zámku svém v Býchorech blíže Kolína v Čechách. Štěstí manželů Kubelíkových bylo úplné, když narodila se jim dvojčátka, mezi něž rozděleno bylo jméno matky, jež nazývá se Marianna. Jedno z dvojčátek jmenuje se Marie a druhé Anna. Po těchto přišly ještě další dvě děvčátka. Odrostlejší dvojčátka jeví velikou chuť k hudbě a oba manželé Kubelíkovi věří, že v hudbě jednou vyniknou jako jejich otec. Domov v zámku v Býchorech je velmi pěkně upraven a obklopují jej krásné a velké zahrady, jejichž vydržování vyžaduje takovou částku ročně, již by druhdy otec jeho považoval za slušný příjem. Proto při vzpomínce na mládí zdá se slavnému mistru svět smutným. Po absolvování amerických koncertů odebere se Kubelík do Austrálie, kdež rovněž obdávati bude řadu koncertů. Léto opět doufá strávit v Čechách.

Rozpočet města New Yorku.

Rozpočet města New Yorku bude jistě největším v historii vydaných veleměst. Výdaje tohoto velkoměsta se za posledních 10 roků zdvojnásobily. V roce 1898 obnášel rozpočet \$77,590,332. Tento obrovský vzrůst stal se za administrace Tammany. Za správy mayoru Iowa stal se rozpočet větším o \$15,000,000 a rovněž v posledním roce byl vzrůst rozpočtu toho značný. Musí se však doznat, že velké rozmnožení výdajů tak nezavinila demokratická správa města jako republikánská legislatura státu. Správa města New Yorku budoucího roku vydá dvakrát tolik, než kolik obnášely výdaje Spojených Států v roce po občanské válce. Ještě v roce 1877 vládní výdaje Unie byly menší nežli nynější výdaje města New Yorku. V tom zahrnuto jest vydržování námořnictva i vojska, pense, veřejné budovy, regulace řek a přístavů, diplomatická služba, podpory Indiánům, plat prezidentu, kongresníkům, státním úředníkům a všechna ostatní nahodilá výd. Japonsko, nečítaje v to úroky z velkého státního dluhu, vydá za celou správu země jen 2 třetiny částky, již vydá za správu města New York. Japonské námořnictvo, které dle úsudku značně je s to obrát vládu Spoj. Států o všechny její osady, ba i snadno mohlo by dobytí celé pacifické pobřeží, stojí vládu japonskou ročně jen \$50,000,000. Armáda, která

ve třech velkých bitkách porazila vojsko ruské, stojí ročně kolem \$25,000,000. New York platí ročně více na své školy, jako Japonsko na svoji armádu a námořnictvo dohromady.

Volby.

V úterý, dne 5. listopadu provedeny byly volby ve 13 státech, jež staly se zajímavými zejména tím, že z výsledků těchto možno souditi na utváření se voleb presidentských. V deseti státech provedeny byly volby státních úředníků. Největší zájem o volby místní jevil se hlavně v New Yorku, Clevelandu, San Francisku a v St. Lake City. V New Yorku stáli proti sobě přívrženci tak zvané Tamanny a Fusionisté. V Clevelandě stáli proti sobě v boji Rooseveltův kandidát Burton a nynější znamenitý mayor Johnson. V Salt Lake City vtažena byla do voleb mormonská otázka a v San Francisku očekávali toužebně výsledek voleb s ohledem na nedávný soud s budlery. Ve státech Massachusetts, Maryland, Rhode Island, Kentucky a New Jersey volili guvernéry a ve všech těchto státech vyjímaje New Jersey byli zvoleni všichni starí státní úředníci. V Nebrascce, Virginii a Pennsylvanii jednalo se jen o zvolení nižších státních úředníků. V Clevelandě zvolen byl na budoucí dva roky Tom. L. Johnson většinou 9,000 hlasů. S ním zároveň zvolena byla celá demokratická tickets, vyjímaje jednoho místa, které zachováno bylo republikánům. V New Jersey zvolen byl za guvernéra demokrat Katzenbach, většinou 10,000 hlasů. Při minulé volbě v tomto státě vyhrál republikán Stokes většinou 31,000 hlasů. V Pennsylvanii státním pokladníkem zůstal republikán Sheatz. Dostal o 175,000 hlasů více, než jeho demokratický protikandidát. Ve státu New York zvoleni byli kandidáti republikánské i demokratické strany. V městě New Yorku vítězí zůstali kandidáti městské demokratické mašiny Tamanny proti kandidátům fusionistické tickets neodvislé Ligy a republikánů. V Rhode Island zvítězil nepatrnou většinou Higgins, demokratický kandidát za guvernéra. V Marylandě zvolen byl za spolkového senátora bývalý guvernér Smith. V Mississippii za státního guvernéra zvolen byl Noel, demokratický kandidát.

Z Washingtonu.

V blízké budoucnosti udá se překvapující obrát v Rooseveltově kabinetě. Dávno kolující pověsti, že Metcalf, námořní sekretář a Bonaparte, generální žalobce, vzdají se míst svých v kabinetě, nezakládaly se na pravdě, leč pověst o poděkování se Roota, sekretáře zahraničních záležitostí, má skutečně podstatu. Vládní kruhy již sice dosud nepotvrdily, vzdor tomu však poděkování Rootova považuje se za hotovou věc. Přehledu k odstoupení Rootovu zavdala nemoc, již Root v poslední době mnoho trpěl a následkem toho prý mu není možno, aby povinnosti své, s úřadem tímto spojené, vykonával. — Prezident Roosevelt měl v minulých dnech kabinetní porad, na které předtápnána byla otázka, nebylo-li by záhodno svolati kongress k

zvláštnímu zasedání následkem paniky, jež povstala v New Yorku. Členové vlády uváživše, že kongress seje se již za čtyři neděle, usoudili, že není třeba svolávat zvláštní zasedání. Následkem toho president od myšlenky svolati kongress v době nejbližší upustil.

Protiv Japoncům.

Ve Washingtoně v těchto dnech bylo oznámeno, že kongressní zástupu státu California budou zádati v budoucím zasedání kongressu úplné vyloučení japonského přistěhovalectva. Jak sekretář obchodu a práce Strauss v posledním své zprávě udává, nabývá japonské přistěhovalectvo stále větší rozměrů vzdor novým, obmezujícím zákonům. Japonci přicházejí do Spojených Států přes Kanadu a Mexiko. Mají původní listiny do označených zemí, ale při přecházení z Canady do Mexika anebo obráceně zůstanou ve Spoj. Státech. Japonští sprostředkovatelé práce dodávají stále více dělnictva pro železniční a vláda by nyní ráda vyšetřila, odkud tyto Japonci vlastně přicházejí. Poněvadž v brzkou budou naše válečné lodě u pacifického pobřeží, budou mít kongressníci státu California více odvahy k hájení návrhů proti Japoncům.

Něco ze statistiky.

Statistický úřad Spoj. Států vydal v minulých dnech zprávu o o stavu letošního úrody. Zpráva tato je dosti uspokojivá, ale vykazuje menší položky než v roce předcházejícím. Úroda chmele byla o 25 procent menší nežli roku loňského. V celých Spojených Státech sklídilo se 268,500 balíků chmele po 180 librách. Ve třech státech, kde se chmel ve větší míře pěstuje, totiž v Californii, Oregoně a Washingtoně urodilo se 226 tisíc balíků, tedy o 21 procent méně než roku loňského. Pěstování chmele škodí, že tento jest velmi laciný, takže na mnohých místech nevyplácí se ani pěstovati. Jedna libra kupuje se za 8 až 10 centů. Do New Yorku přestali chmel dovážet, poněvadž farmáři vstoupili do svazku a usnesli se, že nedají jej níže než za 18 až 20 libru. Všeobecná světová úroda chmele jest 1,139,000 balíků a je tudíž lepší nežli byla roku loňského. Úroda bramborů nedá se dosud s jistotou udati, poněvadž na mnohých místech kopání brambor dosud nebylo skončeno. Úroda ječmene cení se na 147,192,000 bušů. Loňského roku byla o 39 milionů větší. Žito sypalo průměrně 16.5 bušů po akru; loňského roku sklídilo se na akru průměrně 15.7 bušů. Celková úroda byla 31,566,000, kdežto loňská úroda vydala 33,374,833 bušů. Oves sypal průměrně 33 a půl bušů po akru, loňského roku vydal průměrně 31.2 bušle po akru. Celková úroda byla 741,521,000 bušů. V roce minulém obnášela 964,904,522. Nejlépe sypal oves v Iowa, Illinois, Dakotě a Minnesotě, nejhůře v Kansasu, kde sypal průměrně 15 bušů po akru. Sena urodilo se více než roku loňského. Úhrnná úroda byla na jeden akr 1.44 tuny, kdežto v roce minulém byla 1.35 tuny. I úroda pšenice je menší o 110 milionů bušů nežli loňská. Od roku 1901 nebylo

menší úrody. Neúroda Spojených Států počítají zejména v Evropě, kde byly rovněž tohoto roku žně jen velmi skrovné. Jinak je s cukrovkou. Úroda cukrovky byla znamenitá. Zejména v Californii bylo hojnost cukrovky, jejíž vzrůstu i sklizni přálo neobyčejně příznivé počasí. Úroda řepy v Montaně a Coloradu rovněž bude znamenitá. Pozoruhodno jest, že cena pšenice stojí pevně, neklesá, ba spíše jde do výše. Zvýšení cen zavinila Evropa, která měla špatnou úrodu na pšenici. To jest asi celkový stav letošního úrody. Tím také vysvětluje se, že ceny potravin stále stoupaly. Neúrodu letošního trpce ponese zejména chudší třída lidí, která musí počítati s každým centem.

Vystěhovatelství.

Jak asi každému známo ustanovil president před nějakým časem komisi za tím účelem, aby navštívila některé evropské země, zejména ty, odkud je největší proud přistěhovatelstva. Komise tato měla se jmenovitě přesvědčiti o poměrech židovského obyvatelstva v Rusku a v Polsku a měla vyšetřiti, co jest pravdy v stálém jejich hofekování, že jsou pronásledováni. Jeden člen označené komise Wheeler se vyjádřil, že měl v Londýně rozhovor se Zangvillem, známým židovským spisovatelem a horlivým zionistou. Podivné jest, že jako bohaté třídy lidí v Evropě a Japonsku neradí vidí, když dělnictvo se do Ameriky stěhuje, protože zůstávající zbytku dělnických sil musí býti lépe placeno, právě tak i přátelé zionismu nepřejí stěhování se Židů do Ameriky. Zangville se vyjádřil, že americký blahobyt oddaluje Židy od jejich víry a národnosti. Rychle se amerikanisují a přestávají býti židy. Nejlépe pro židy jest, kdž zůstanou v Rusku. Wheeler hovořil též o dalším stěhování se Irčanů do Ameriky. Jako větší pozemkoví majitelé, tak i irští vlastenci naríkájí si, že až po tolika bojích a nesnázích vymozena bude pro Irsko samospráva, žádných Irčanů téměř nebude, aby se z této vymoženosti těšili. Budou většinou v Americe a Austrálii, kdežto místa jejich zaujmají budou Angličané, Němci a též i národnosti jiné. Wheeler navštívil též Rusko, Skandinávsko, Rakousko a Itálii. Právil, že v těchto zemích nenašel žádnou třídu lidí, která by pro Ameriku nebyla žádoucí, ačkoliv každý také vítán býti nemůže. Jedná se hlavně o řádné rozdělení přistěhovalců, aby se nedrželi v městech. Komise bude po svém návratu obdávati několik poradních schůzí a potom teprve zprávu svojí podá veřejnosti.

* V Sioux City, Ia., vyhořel do základů tiskařský závod denníku "Journal". Vydavatelé jsou nuceni list tisknouti i sázeťi v jiné tiskárně.

* Úroda jablek ve Spojených Státech v tomto roce je o mnoho menší nežli v roce minulém. V západním New Yorku a Michiganu je úroda menší než prostřední. v Kansasu, Missourii a Nebrascce je úroda velmi malá. Celkem bude letošního roku o 24,000,000 sudů jablek méně, nežli bývá v průměrné úrodném roce.